

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 13.12.1984, sp. zn. Cpj 115/83, ECLI:CZ:NS:1984:CPJ.115.1983.1

Číslo: 1/1985

Právní věta: Provozovatel šatny odpovídá za poškození, ztrátu nebo zničení věci předané a převzaté za úplatu do úschovny (§ 296 a násl. o. z.) v šatně podle ustanovení § 237 o. z., i když tato věc byla do šatny uložena v souvislosti s využitím jiné služby. Ustanovení § 436 o. z. na právo vyplývající z odpovědnosti podle ustanovení § 237 o. z. nedopadá ani ve shora uvedeném případě.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 13.12.1984

Spisová značka: Cpj 115/83

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Náhrada škody, Odložení věci, Odpovědnost za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech, Služby, Úschova

Předpisy: 40/1964 Sb. § 237

§ 296

§ 436

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Při prověrce rozhodování soudů o náhradě škody způsobené na věcech vnesených nebo odložených (§ 433 a násl. o. z.), kterou uskutečnilo ministerstvo spravedlnosti ČSR, byly zjištěny v soudní praxi pochybnosti při posuzování odpovědnosti za škodu na věci odložené v šatně v souvislosti s využitím jiné služby. Ministerstvo spravedlnosti ČSR proto dalo Nejvyššímu soudu ČSR podnět k usměrnění praxe soudů stanoviskem k správnému výkladu zákonných ustanovení dotýkajících se této sporné výkladové otázky.

Organizace poskytující službu, jež spočívá v úschově (§ 296 a násl. o. z.), odpovídá podle ustanovení § 237 o. z. za poškození, ztrátu nebo zničení věci, kterou k provedení služby od občana převzala, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

Organizace, která provozuje činnost, s níž je zpravidla spojeno odkládání věcí, odpovídá podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z. občanovi za škodu na věcech odložených na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se obvykle odkládají, ledaže by ke škodě došlo i jinak. Právo na náhradu škody podle tohoto ustanovení musí být uplatněno u provozovatele bez zbytečného odkladu. Právo zanikne, nebylo-li uplatněno nejpozději patnáctého dne po dni, kdy se poškozený o škodě dozvěděl (§ 436 o.

z.).

Při uložení věci za úplatu do šatny je uzavřena smlouva o úschově, neboť provozovatel šatny na základě této smlouvy věc převezme s tím, aby ji řádně opatroval (§ 296 odst. 1 o. z.), a občan zaplatí cenu služby (§ 297 o. z.). Dochází tedy k převzetí věci k provedení služby ve smyslu ustanovení § 237 o. z.

K uložení věci do šatny dochází v souvislosti s využitím jiné služby nebo bez takové souvislosti. Ve druhém případě je zřejmá odpovědnost provozovatele šatny za škodu vzniklou na uschované věci podle ustanovení § 237 o. z. Zřejmé je rovněž, že existence občanova práva na náhradu škody není vázána na uplatnění práva u provozovatele šatny v určité lhůtě, neboť nic takového v souvislosti s odpovědností za škodu podle ustanovení § 237 o. z. nestanoví.

Na uvedené odpovědnosti provozovatele šatny nemůže nic změnit za skutečnost, že věc je předána do šatny v souvislosti s využitím jiné služby. Jde zejména o běžné případy odložení např. pláště v placené šatně restaurace po dobu využívání služeb restaurace. I v těchto případech je totiž uzavřena mezi provozovatelem šatny a občanem smlouva o úschově, neboť provozovatel šatny na základě této smlouvy věc převezme s tím, aby ji řádně opatroval, a občan zaplatí cenu služby. Provozovatel šatny tedy přebírá věc k provedení služby spočívající v úschově, a proto dojde-li k poškození, ztrátě nebo zničení této věci, jsou splněny předpoklady odpovědnosti provozovatele šatny za škodu podle ustanovení § 237 o. z. Z hlediska odpovědnosti podle ustanovení § 237 o. z. není rozhodné, že věc byla dána do úschovny v souvislosti s využitím jiné služby.

Souvislost úschovy věci v šatně s využitím jiné služby nemůže nic změnit na závěru, že existence práva vyplývajícího z uvedené odpovědnosti není vázána na jeho uplatnění u provozovatele šatny v určité lhůtě. Ani zmíněná souvislost nemůže být důvodem toho, aby na právo z odpovědnosti za škodu podle ustanovení § 237 o. z. bylo použito ustanovení § 436 o. z., které se vztahuje, jak vyplývá z jeho systematického zařazení, jen na odpovědnost za škodu podle ustanovení § 433 a násl. o. z.

Shora uvedené závěry platí jak v případech, kdy provozovatel šatny je odlišný od provozovatele služby, s níž je spojeno odkládání věci, tak i tehdy, jestliže obě služby provozuje stejný subjekt. Není totiž zákonný důvod vylučovat odpovědnost provozovatele šatny za škodu podle ustanovení § 237 o. z. (jsou-li splněny předpoklady této odpovědnosti) a cokoli na jeho odpovědnosti měnit jen proto, že provozuje také službu, jejíž využití vedlo k uložení věci do šatny.